

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

Jan Trei
asedirektor
Eesti Linnade ja Valdade Liit

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- **ELVL – KOV huvide esindamine ja kaitse (RES läbirääkimised ja seadusloome) – sh elanikkonna kaitse ja siseturvalisuse teemadel.**
- **ELVL ja SIM siseturvalisuse ning kriisisuutlikkuse riigieelarve läbirääkimiste tööühm.**
- **Eesmärk suurendada riigiasutuste ja kohalike omavalitsuste koostööd kriisideks valmistumisel ja kriiside lahendamisel ning tagamaks kriisideks valmisoleku arendamine ühtsete põhimõtete kohaselt.**
- **Tööühma esimees: Siseministeeriumi pääste ja kriisivalmiduse asekanstler Tuuli Räim;**
- **Tööühma aseesimees: Maido Nõlvak, ELVL siseturvalisuse ja kriisisuutlikkuse tööühma juht; Rakvere vallavanem.**

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

• Töörühma liikmed:

- Siseministeeriumi kodakondsuspoliitika ja kodanikuühiskonna osakonna juhataja;
- Siseministeeriumi korrakaitse- ja kriminaalpoliitika osakonna juhataja;
- Siseministeeriumi pääste- ja ohutuspoliitika osakonna juhataja;
- Siseministeeriumi sisekaitse ja kriisivalmiduse osakonna juhataja;
- **Riigikantselei riigikaitse ja julgeoleku koordinatsioonidirektor;**
- **Kaitseministeeriumi kaitsevalmiduse osakonna juhataja;**
- **Kliimaministeeriumi kriisijuhtimise ja infoturbe osakonna juhataja;**
- Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi kohalike omavalitsuste osakonna piirkonnajuht;
- **Sotsiaalministeeriumi kriisireguleerimis- ja toimepidevuse juht;**
- Häirekeskuse kriisijuht;
- Politsei- ja Piirivalveameti peadirektori asetäitja piirivalve alal;
- Päästeameti peadirektori asetäitja põhitegevuse alal;

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

• Töörühma liikmed:

- Jaanus Barkala, Otepää vallavanem, ELVL esindaja;
- Eve East, Toila vallavanem, ELVL esindaja;
- Gunnar Havi, Saaremaa Vallavalitsuse nõunik, ELVL esindaja;
- Kairi Hõbemer, Alutaguse abivallavanem, ELVL esindaja;
- Riho Johanson, Saue abivallavanem, ELVL esindaja;
- Mailiis Kaljula, ELVL nõunik, ELVL siseturvalisuse ja kriisisuutlikkuse töörühma koordinaator, ELVL esindaja;
- Külliki Kiiver, Häädemeeste vallavanem, ELVL esindaja;
- Riivo Noor, Anija vallavanem, ELVL esindaja;
- Karmo Näkk, Pärnu linnamajanduse osakonna juhataja, ELVL esindaja;
- Uno Paas, Keila Linnavalitsuse nõunik, ELVL esindaja;
- Erik Sandla, Harku vallavanem, ELVL esindaja;
- Aivar Toompere, Tallinna Munitsipaalpolitsei Ameti juhataja, ELVL esindaja;
- Jan Trei, ELVL asedirektor, valdkonna juht, ELVL esindaja;
- Evelin Uibokand, Tartu Linnavalitsuse peaspetsialist, ELVL esindaja;
- Triin Varek, Rakvere linnaapea, ELVL esindaja;
- Gert Villard, Rapla vallavanem, ELVL esindaja.

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- Töörühma ülesanded on:
- koordineerida valdkonda puudutavat koostööd ja infovahetus;
- Siseturvalisuse teemade toomine keskpõrandale kokku – vältida valdkonna killustumist erinevate ministeeriumite vahel!
- koordineerida valdkonda puudutavate ettepanekute koostamist riigieelarve läbirääkimisteks;
- Olulisemate valdkonna seaduseelnõude ja arengukavade läbiarutamine ja põhisuundade kujundamine;
- Töörühm tegutseb tema poolt kinnitatud töökorra ja tööplaani alusel.

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- **Töörühma agenda ja plaanid (2023 tööplaan)**
- **Julgeolekupoliitika alused 2023 tutvustus ja arutelu** (*Julgeolekupoliitika alustes sõnastatakse Eesti julgeolekupoliitika eesmärk, põhimõtted ja tegevussuunad. Dokumendi koostab Vabariigi Valitsus ja kiidab oma otsusega heaks Riigikogu. Tegemist on raamdokumendiga, mis on valdkondlike arengu- ja tegevuskavade koostamise suuniseks*).
- **Kriisideks valmisoleku seaduse eelnõu tutvustus ja arutelu;**
- **Ulatusliku evakuatsiooni temaatika;**
- **Päästevõrgustiku planeerimise põhimõtted;**
- **Varjumise korraldamisest ja ohuteavitusest ning sellealasesest koostööst KOV-dega;**

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- **Töörühma agenda ja plaanid:**
- **Ülevaade VV CREVEX kriisireguleerimise õppusest (ulatuslik evakuatsioon) ja järelduskohad, mida paremini tulevikust teha;**
- **Kriitilise taristu ja seda puudutavate andmete kaitse korraldamine;**
- **Elanikkonnakaitse plaani tutvustamine ja arutelu;**
- **Ülevaade kodukeskkonna vigastusriskide hindamismetoodika piloteerimisest KOV-ides;**
- **-KOV riigihangetes ebausaldusväärsete toodete, teenuste, pakkujate välistamine**
- **-KOV-d ja korrupsiooni järjepidev vähendamine.**

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- **Töörühma agenda ja plaanid (2024 tööplaan)**
- **Ülevaade tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse edasisest menetlusest ja vastused KOVide poolt eelnõu tutvustavatel kohtumistel tõusetunud küsimustele;**
- **Vältimatu sotsiaalabi kriisiplaani koostamisest;**
- **Varjumise eelnõu tutvustamine ja arutelu;**
- **Ülevaade PÄA 2024. a. KOV toetusmeetmetest;**

Omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

- **Töörühma agenda ja plaanid:**
- **Varud ja varustuskindlus KOV toimpidevuse ja ülesannete täitmise tagamiseks;**
- **Koduohutuse tegevuskava 2025–2028“ – KOV-de ettepanekud ja läbiarutamine;**
- **Varjumise eelnõust ja rakendusaktidest;**
- **Ülevaade elanikkonnakaitse reservi moodustamise võimalustest;**
- **KOV-id ja riigikaitseelased ametikohad;**
- **Kriisipoodide ellukutsumine ja kommunikatsioon kohtadel.**

ELVL ja valdkondlik koostöö

- **Linnade ja Valdade Päevad – siseturvalisuse teemade hoidmine päevakavades ja debattides!**
- **Siseturvalisuse ja kriisihalduse teemalised infopäevad liidu liikmetele –**
Sõmeru üritus 8. mail 2024 Rakvere vallas - arutasime tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse tervikpaketi üle.
 - Töörühm käib tutvumas, kuidas on liidu liikmed teinud ettevalmistusi siseturvalisuse ja kriisisuutlikuse tõstmiseks. Näiteks tutvuti **Kambja valla varjumiskohtadega ja päästetegevusega**. Edulugusid saab jagada ka teistele liidu liikmetele.
 - Töörühma väljasõit **Tapa sõjaväelinnakusse**, kus kohtuti sealsete spetsialistidega ja saadi ülevaade nende tegevustest ja ootustest kohalikele omavalitsustele.

ELVL ja valdkondlik koostöö

Parlamentaarne koostöö seadusandjaga ja kaasamine – koostöö Riigikogu Elanikkonnakaitse toetusrühmaga

Kohtumiste teemad:

-elanikkonnakaitse, KOV rahastus, KOV kriisihalduse tegevused, valdkonna seaduste muudatused jne.

Ühiselt leiti, et elanikkonnakaitse ja siseturvalisuse teemad vajavad ka Riigikogus suuremat tähelepanu!

-Lepiti kokku, et ELVL ja toetusrühma kohtumised hakkavad olema regulaarsed.

ELVLi olulisemad ettepanekud RE 2025 läbirääkimisteks – omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

Elanikkonna kaitse

1. Vahendite eraldamine omavalitsustele kriisispetsialistide (kriisi- ja ennetustöö spetsialisti) ametikohtade tööjõukulude katteks (uued ülesanded ja ootused) – 7 mln;

2. Kriisireservi loomine omavalitsuste kriisivarude soetamise kulude katteks;

PäA poolt on 2023. aasta jaanuaris kinnitatud „Ulatusliku evakuatsiooni korraldamise plaani“ kohaselt peavad omavalitsused koostama plaani, kus on määratletud haldusterritooriumil asuvad võimalikud evakuatsioonikohad vähemalt 2%-le omavalitsuse elanikest. Plaani järgi peab KOV tagama evakuatsioonikohtade tööks vajaliku varustuse ja abistama evakuatsioonikohtades toitlustamisega. Teeme ettepaneku näha kohalikele omavalitsustele ette vahendid evakuatsioonikohtade tööks vajaliku varustuse hankimiseks

ELVLi olulisemad ettepanekud RE 2025 läbirääkimisteks – omavalitsuste väljakutsed kriisihalduses

Elanikkonna kaitse

3. Kortermajade kriisikindluse suurendamine – 35 mln

Kortermajades (korterühistutes) elab valdav osa Eesti elanikkonnast ning seega on kriiside nagu elektri- ja veevarustuse katkemine nende osas kõige suurema negatiivse mõjuga.

Selleks, et suurendada korteriühistute hakkama saamist keerulistes olukordades on vajalik toetada nende tehnosüsteemide renoveerimist tagamaks vajadusel ka nende autonoomne toimimine.

Toetatavate projektide arv võiks olla vähemalt 1000 ja rahastuse vajadus ca 35 miljonit.

ELVLi olulisemad ettepanekud RE 2025 läbirääkimisteks

Elanikkonna kaitse

4. Erinevate ehitiste rajamise kohustusega kaasnevate KOV-i kulude katmine:

- *Sobivate hoonete varjumiskohtadeks kohandamine (KOV-i hooned, erasektori hooned, korteriühistud);*
- *Igasse KOV-i kerksuskeskuste võrgustiku loomine ja generaatori vastuvõtmise võimekuse väljaehitamine*
- *Igale KOV-le kriisi- ja elanikkonnakaitse varude hoone ehitamine (või olemasoleva hoone renoveerimine kriisivarude hoidmiseks).*

ELVLi olulisemad ettepanekud RE 2025 läbirääkimisteks

Elanikkonna kaitse

4. Erinevate ehitiste rajamise kohustusega kaasnevate KOV-i kulude katmine:

-Kriisi- ja elanikkonnakaitse varude hoone ülalpidamiskulu;

-Varjendite rajamise kulude katmise abistamine.

Olulisemad valdkonna seaduseelnõud

-Hädaolukorra seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu;

-Tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu;

Mõlema eelnõuga on kavas sätestada kohalikele omavalitsustele olulisi uusi ülesandeid, millega toime tulemiseks vajavad omavalitsused nii rahalist ressursi kui ka kompetentseid spetsialiste.

-Vältimatu sotsiaalabi VTK;

-PPA ja Päästeameti kriisiplaanide kooskõlastamine.

„Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ seire ja valdkonna ettepanekute kujundamine ja KOV-de huvide kaitse

-Siseturvalisuse arengukavas on kokku lepitud siseturvalisuse valdkonna eesmärgid, põhimõtted ja olulisemad tegevussuunad ning eri poolte rollid aastani 2030.

-ELVL osaleb STAK juhtrühmas!

-Regulaarne STAK seire ja KOV-de ettepanekud!

ELVL osalemine ministeeriumite kantslerite juhtrühma koordineerimiskoosolekul

Kantslerite juhtrühma koordineerimise eesmärgiks on tagada adekvaatne olukorrapilt riigis toimuvast ja ministeeriumite tasandi vajalikest strateegilistest otsustuskohtadest, mis võimaldab kujundada terviklikult Ukraina sõjapõgenike abistamise poliitikat, arvestades ka pikaajaliste mõjudega.

Kantslerite juhtrühma koordineerimise agenda:

- a. SKA hetkeolukorra ülevaade;*
- b. Ministeeriumite hetkeolukorra lühiülevaated;*
- c. Infopunktid;*
- d. SiM kantsler – vajalikud otsused, päevakava ja edasised ülesanded*

Aitäh kuulamast!